

ภาษาเขียนและตัวอักษร

นำเสนอเมื่อ : 3 ม.ค. 2551

ภาษาเขียนและตัวอักษร โดย นางวิไลวรรณ ขนิษฐานันท์

นักภาษาศาสตร์ประมาณว่าในโลกเรามีภาษาที่ใช้พูดกันอยู่ราวๆ ๓,๐๐๐ ภาษา แต่ภาษาที่มีตัวอักษรมีอยู่ไม่ถึง ๕% การประดิษฐ์ภาษาเขียนขึ้นในสังคมใดๆ ก็ตาม นับเป็นความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีที่ยิ่งใหญ่ของสังคมนั้นๆ เพราะภาษาเขียนทำให้สังคมพัฒนาและการหาไปอย่างรวดเร็ว และเปลี่ยนแปลงวิถีชีวิตของคนในสังคมไปจากเดิมมาก ในสังคมที่ไม่มีภาษาเขียน การดำเนินชีวิตมักเป็นไปตามกรอบประเพณีที่สืบทอดมาอย่างเคร่งครัด การเรียนการสอนใดๆ ย่อมอาศัยการฟัง การฝึกปฏิบัติเป็นหลักสำคัญของการท่องจำ การทำซ้ำแล้วอีกเป็นสิ่งที่จำเป็น สิ่งที่ใดเรียนจากการท่องจำนับเป็นสิ่งที่มีค่า เป็นสิ่งศักดิ์สิทธิ์ควรแก่การรักษาไม่พึงทำให้เปลี่ยนแปลงไป นอกจากนี้ในการเรียนการพูดใดๆ จะต้องมี ๒ ฝ่ายเสมอ เนื่องจากความจำของมนุษย์มีขอบเขตจำกัด การจำจึงทำได้อย่างมีขอบเขตที่จำกัดเช่นกัน

ตัวอักษรที่ใหญ่จกาคัดทั้งหมดไปมนุษย์สามารถบันทึกเรื่องราวใช้พูดมาเป็นการใช้เครื่องมือเขียนและใช้ลายตาอ่าน การเขียนทำให้เกิดสภาพการใ้ภาษาเขียนเพียงคนเดียวหรือฝ่ายเดียวได้ คือ อ่านและเขียนคนเดียวได้ ภาษาเขียนทำให้เกิดการเรียนการสอนที่กว้างไกล ผู้เรียนไม่ต้องเห็นหน้าผู้สอนก็ได้ เพราะเหตุนี้การเผยแพร่ศาสนา การศึกษาในโรงเรียน วิทยาศาสตร์ และเทคโนโลยีต่างๆ จึงเกิดขึ้นได้ แต่เมื่อก่อนการเขียนจะทำให้เกิดความก้าวหน้าเท่าใดก็ตาม ภาษาเขียนก็ยังคงผูกพันกับภาษาพูด สังคมมนุษย์ทุกสังคมมีภาษาพูด แต่ตัว อักษรมีในบางสังคมเท่านั้น และไม่มีสังคมใดที่มี แต่ภาษาเขียนและตัวอักษรโดยไม่มีภาษาพูด

ตัวอักษรที่มนุษย์ประดิษฐ์ขึ้นมีหลายรูปแบบแบบแรกเริ่มเป็นภาษาเขียนที่ใช้แทนความหมายสัญลักษณ์หนึ่งใช้แทนความคิดหรือความหมายหนึ่ง เช่น ดวงอาทิตย์ หมายถึงวัน แต่รูปแบบภาพธรรมดาคือไม้ขีดไฟแทนความหมายอื่นไม่นับเป็นตัวอักษร

ตัวอักษรจีนซึ่งมีมานานหลายพันปีเป็นภาษาเขียนที่ใช้แทนคำหรือความคิด ตั้งนั้นคนจีนที่พูดกันคนละภาษา เช่น จีนกลางกับจีนแต้จิ๋ว ซึ่งต่าง กันมาก และไม่สามารพูดกันได้ในเรื่อง สามารถอ่านภาษาเดียวกันได้เพราะเป็นภาษาที่แทนคำหรือความคิด ตัวอักษรหนึ่งอาจใช้แทนความคิดว่า เช่น คน หรือ นู๋ ไอ้โดยไม่เกี่ยวกับเสียงในภาษาใดๆ ผู้ที่ออกเสียงคำต่างกันจึงอ่านภาษาเดียวกันได้แต่คำในภาษาหนึ่งๆ มีจำนวนมากมาย การเขียนแบบนี้จึงต้องมีตัวเขียนจำนวนมากหลายหลายการเขียนอีกแบบหนึ่งเป็นตัวเขียนแทนพยางค์ เช่น ภาษาญี่ปุ่น

ตัวเขียนแบบนี้หนึ่งตัวแทนพยางค์หนึ่งพยางค์ จำนวนตัวเขียนในภาษาน้อยลงกว่าแบบแทนคำ แต่ก็ยังมีจำนวนมากอยู่

ตัวอักษรแบบที่พัฒนามากที่สุดเป็นตัวอักษรแทนเสียงที่ใช้อยู่ในภาษา แต่ละภาษาใช้เสียงจำนวนจำกัด ในขณะที่คำในแต่ละภาษามีคำเป็นจำนวนพันจำนวนหมื่น ไม่มีภาษาใดที่ใช้เสียงถึง ๑๐๐ เสียง

ภาษาเขียนแบบนี้จึงมีตัวหนังสือน้อยกว่าภาษาเขียน ๒ แบบแรกมาก การเขียนแบบตัวอักษรนี้เกี่ยวข้องกับเสียงในภาษาโดยเฉพาะ จึงเป็นเรื่องเฉพาะของภาษาใดภาษาหนึ่งการเขียนแบบตัวอักษรที่ประดิษฐ์ในยุคแรกๆไม่มีตัวอักษรแทนเสียงสระ เช่น ภาษาฮีบรู ภาษาอารบิก การเขียนในสมัยต่อมาได้พัฒนาให้มีทั้งอักษรแทนเสียงพยัญชนะและสระ และการเขียนของไทยนับว่าพัฒนาไปไกลมาก

คือนอกจากมีตัวเขียนแทนเสียงพยัญชนะและสระแล้ว ยังมีตัวเขียนกำกับเสียงวรรณยุกต์อีกด้วย นับว่าเป็นตัวเขียนที่เป็นตัวอักษรแทนเสียงในภาษาใดไกลเคียงที่สุด

ภาษาเขียนต่างจากภาษาพูดตรงที่เมื่อเขียนขึ้นมาแล้วมักคงรูปแบบเดิม ผู้ใช้มักไม่เปลี่ยนแปลงภาษาเขียน และในหลายสังคมถือว่าภาษาเขียนเป็นศักดิ์สิทธิ์และเป็นมรดกจากสังคมโบราณ ซึ่งทิ้งอนุรักษ ไว้

ส่วนภาษาพูดนั้นเป็นสิ่งที่ติดอยู่กับตัวเราภาษาจึงเปลี่ยนแปลงไปตามสภาพแวดล้อมและสภาพการใช้ภาษาตลอดเวลาเพราะเหตุนี้ในปัจจุบันภาษาเขียนของหลายภาษาจึงต่างจากภาษาพูด โดยเฉพาะภาษาที่ประดิษฐ์ตัวอักษรขึ้นใช้นานแล้ว เสียงในภาษาพูดปัจจุบันอาจเปลี่ยนไปหรือต่างไปจากเสียงเดิม ตัวอักษรซึ่งประดิษฐ์มานานแล้วจึงยังแทนเสียงในภาษาเดิมอยู่ และไม่ใช่ตัวแทนเสียงของภาษาในปัจจุบันอย่างสมบูรณ์

ในสังคมโบราณของโลก การเขียนการบันทึกทั้งหมดเกิดจากสังคมที่เป็นเมืองแล้ว ซึ่งหมายถึงว่าเป็นสังคมที่มีคนมากและเป็นคนที่มีการประกอบอาชีพต่างกัน ไม่เหมือนสังคมหมู่บ้านที่ส่วนใหญ่คนมักมีอาชีพเดียวกัน และคนในเมืองมีกิจกรรมที่ต้องทำร่วมกับผู้อื่นหลากหลายมากกว่า มีการซื้อขาย การแลกเปลี่ยน ฯลฯ รวมความแล้วก็คือ กิจกรรมต่างๆ ของคนในสังคมเมือง เป็นแรงผลักดันสำคัญที่ทำให้เกิดการเขียน การบันทึกขึ้น

ภาษาเขียนสมัยแรกเริ่มซึ่งเป็นภาษาเขียนที่เก่าแก่ที่สุดในโลกมีอายุประมาณ ๕,๐๐๐ ปี มีบันทึกที่ยาวขึ้นชื่อของและรายชื่อคนมากมายศาสนาก็เป็นแรงผลักดันที่สำคัญอีกอย่างหนึ่งที่ทำให้เกิดการเขียนขึ้น วัดหรือโบสถ์ในสังคมโบราณหลายแห่งในโลก มักมีบัญชีรายชื่อคนและสิ่งของที่ผู้คนนำมาบริจาคให้

การเรียนการสอนผ่านทางสื่อสารมวลชน

ในระยะยุคแรก มนุษย์ใช้ภาพเป็นสื่อแทนความหมายและความคิด

ตัวอักษรในสมัยปัจจุบัน

[\[ดูภาพทั้งหมดในเรื่องนี้\]](#)

บรรณานุกรม
• นางวิไลวรรณ ขนิษฐานันท์